

VISIE, ZIN, ZENDING ...

van een netwerk (federatie)
van ‘samenwerkende geloofsgemeenschappen’ (parochies)
en hun innerlijke beweging
om ‘federatie’ te vormen.

- Bezinnend stilstaan bij : ‘Kerk-zijn vandaag’.
- Kader/structuur = federatie.
- Parochies = geloofsgemeenschappen.
- Kwetsbare Kerk.
- Van rouw- naar groeiproces.
- Werkers in de pastoraal.
- Kerk als herberg.

1. Bezinnend stilstaan bij : ‘Kerk-zijn vandaag’.

Waar zijn wij mee bezig?

- Wat stralen wij uit als Kerk, als plaatselijke kerken in Brasschaat? Als pastores ploeg?
- Welke Kerk kunnen en willen wij zijn in Brasschaat?
- Wat verwachten “onze gelovigen”, “parochianen”, “wijkbewoners”?
- Wat hebben wij hen eigenlijk te bieden? Hoe bieden wij dat dan?
- Worden wij niet teveel organisators, managers, liturgisten, telefonisten, postbodes, ... in plaats van mensen die voorgaan in geloof?
- Wat inspireert ons vandaag? Hoe inspireren wij anderen?
- Hoe ga ik met dat aanbod om voor mijn persoonlijk geloofsleven?

✓ **Het negatieve heeft niet het laatste woord,
ook niet in onze kerkvisie (⇔ de kerk gaat achteruit)**

Het volstaat niet om enkel structureel aan reorganisatie of vernieuwing te doen; er moet vooral inhoudelijk aan herbronning en positievering gewerkt worden : gelovig stilstaan bij wat ons bezighoudt, samenbrengt, ... maar ook wat ons inspireert ,wat ons en anderen draagt, tot ‘leven/hoop/warmte/kracht/licht voor onszelf en voor elk-ander brengt/maakt.

*Liturgie : blijvend zorg dragen dat een goed verzorgde en verstaanbare, levende en levengevende liturgie (ook niet-eucharistische vormen van biddend samen-zijn) niet los komt te staan van het dagdagelijkse leven.

*Verkondiging : door ons leven, ons zijn, ... getuigen wij, verkondigen wij, inspireren wij, ...

* Jeugd- en jongvolwassen-werking : een Kerk zonder jongeren, is een Kerk zonder toekomst => in vertrouwen een brug durven slaan naar de Kerk van de toekomst

* Diaconie : Een Kerk die niet dient, dient tot niets! => ons geloof ‘in praktijk’ brengen => als christenen worden wij allemaal opgeroepen om ‘herder’ te zijn voor onze medemensen.

* Gemeenschapsvorming :

Kerk, dat zijn wij => met deze gedachte wordt gemeenschap gemaakt.

✓ **De Geest moet een plaats krijgen ... “wij leggen enkel de akker klaar”**

Be-‘Geest’-erd :

Als Kerk zijn wij geroepen en gezonden om gemeenschap te vormen rond Jezus Christus.

‘Wij’, dat zijn mensen die vanuit hun geloof elkaar opzoeken om te vieren in liturgie en sacramenten.

‘Wij’, dat zijn mensen die zich inzetten voor medemensen in nood, die dienst zijn aan de wereld.

‘Wij’, dat zijn mensen die vrijmoedig de blijde boodschap verkondigen aan jong en oud.

‘Wij’, dat zijn parochies en open gemeenschappen waar in liturgie en sacramenten, in dienstwerk (diaconie), in verkondiging en catechese het visioen warm wordt gehouden, dat God om ons geeft.

Wij hoeven echter enkel te zaaien ... maar op een zodanige (mensvriendelijke, uitnodigende) manier dat het mensen aanspreekt, hen aan het denken zet, hen aanspoort, ...

om verdere stappen te zetten in hun zoektocht naar zingeving, naar geloof

✓ **In de woestijn en de crisis gaan staan : bekoringsverhaal van Jezus.**

In de crisis willen staan = rekening houden met de samenleving vandaag

(dus niet de eisen van vroeger stellen, maar de verlangens/verwachtingen van vandaag invullen)

en de tekenen van de tijd willen zien.

Als christenen zijn wij ‘mensen onderweg’, ook als wij in ‘de woestijn’ vertoeven,

die geloven dat deze aarde niet onze eindbestemming is;

en dat alle structuren (van vandaag, gisteren en morgen) hulpmiddelen zijn om het doel te bereiken : leven als ‘menswaardige mensen’, in volheid, in verbondenheid met God en met elkaar.

2. Kader/structuur = federatie.

Evenwicht tussen materieel/financieel én spiritueel.

Als men een **federatie wil op- en uit-bouwen, die levendig en levengevend wil zijn ...**
in een cultuur vol kansen en uitdagingen, waarin geloven een steeds kleinere plaats schijnt in te nemen;
in een samenleving waar 'samenwerken tussen gemeenschappen en zelfs het begrip 'gemeenschap'
zoveel verschillende betekenissen krijgt en voor sommigen geen betekenis meer heeft;
in een wereld die zoekend snakt naar ware vrede, bevrijding, gerechtigheid, zingeving;
in een Kerk die volgens de ene zoveel te bieden heeft, volgens de andere niet meer hoeft
en vaak zo klein en onmachtig is;
in een situatie waarin ondanks veel mooie inzet de kloof steeds groeit
tussen een dragende, actieve (maar ouder wordende) kern en het grootste deel van de mensen,
vooral van jonge mensen ... dan vraagt men zich af :

- hoe moet men zich een federatie voorstellen?
- voor wie dient de federatie?
- wat is de plaats van de federatie in een pluralistische samenleving?
- wat moet een federatie nog wel doen; en wat niet meer?
- hoe omgaan met het gevoel van overvraging ...
- en toch creatief werken aan toekomstgerichte keuzen?

**in dienst van het leven van mensen
om Jezus' Boodschap te vertalen naar deze tijd
om mensen te verzamelen in een levensnabij bidden en vieren, in een mensnabij dienen.**

=> **Vanuit welke geest dient een federatie te leven om gist te zijn in de samenleving van vandaag?**

Het verbinden van ons gelovig leven/zijn met ons leven/zijn in Brasschaat gebeurt veel te weinig.
Daardoor loopt de federatie vandaag het gevaar een holle structuur, een lege doos, te worden.

**Schaalvergroting kan leiden tot een Kerk die vervreemdt van de mens
en tot een geloof dat niets meer met het leven te maken heeft.**

Daar kan geen toekomst van uitgaan.

Plaatselijke vitaliteit zet wel aan tot navolging, omdat 'geloof en leven, kerk en wijk, parochie en verenigingsleven, hier vanzelfsprekend bij elkaar komen; en op de schakelmomenten van het bestaan waarden als verbondenheid, samenhang, nabijheid, elkaar dragen, ... extra betekenis geven.

Kerk-zijn is aanwezigheids pastoraal : open, mensnabij, warm, ... samen in het verdriet maar ook in de vreugde gaan staan, de andere nabij-zijn, dragen en ook weer loslaten.

Een ontmoetingsruimte/-kans zijn waarin zorgbehoevenden even op adem mogen/kunnen komen en waar er stappen gezet worden in een samen gedragen helingsproces =>
mensen mens-nabij-zijn : als mens tot mens, als evenmens.

Een federatie die dit alles draagt is Kerk :

'een netwerk van samenwerkende geloofsgemeenschappen op weg in Zijn voetsporen'.

De verschillende opdrachten waarvoor elke parochie in principe staat, zullen echter in de toekomst (en niet zelden nu reeds) niet meer door elke parochie apart opgenomen kunnen worden.

De hervormingen die wij willen en moeten doorvoeren, hebben dan ook als eerste doel onze parochies of lokale geloofsgemeenschappen werkbaar, leefbaar te maken ten dienste van de mensen ter plaatse.

Een federatie zal misschien in de toekomst parochie worden, wanneer de huidige parochies in die federatie niet vitaal genoeg meer zijn.

=> **toch opteren wij niet voor één centrumkerk
maar een 'samen-gedragen, toch lokale' dienstverlening aan de kerkopbouw ter plaatse,
waarbij wij elkaar helpen om leerlingen van Jezus te worden in deze tijd door :**

- op zulke wijze samen te komen :
dat wij Gods beloftevolle Naam 'Ik zal er zijn voor u!' leren ontdekken, spellen en beamen.
- op zulke wijze samen te komen :
dat wij Jezus' boodschap van onvoorwaardelijke liefde leren kennen/erkennen en doorgeven =>
zodat wij in Zijn spoor dienaars van mensen kunnen zijn,
zodat wij vanuit Zijn Geest levenwekkende gist leren zijn voor deze wereld

=> **'Op dat allen leven zouden hebben en wel in volheid!' (Joh. 10, 10)**

Structuren (= parochiecluster/federatie/decanaat) zijn geen doel op zich maar moeten echt ten dienste staan van de kwaliteit van de plaatselijke geloofsgemeenschappen.

Elke parochie heeft haar mogelijkheden en beperkingen.

Wij proberen best elkaar aan te vullen in verschillende vormen van samenwerking.

De wisselwerking federatie-parochie is daarom van levensbelang voor elke parochie.

Daarom moeten parochies ook investeren in de federale werking :

in tijd, beschikbare mensen, materiële en financiële middelen, grensoverschrijdende activiteiten,

De federatie dient de zorg op te nemen voor de grotere thematieken :

gezamenlijk beleid, ondersteuning, communicatie, administratie, vorming, ...

Geldmiddelen en een minimum aan infrastructuur zijn daarom onontbeerlijk voor een federatie.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn :

- hoe doorzichtig en zorgzaam gebeurt het financiële en materiële beheer?
- staat alles in dienst van de pastorale keuzes die wij doen?
- wat blijft haalbaar, draagbaar?
- investeren wij voldoende in mensen (vorming/ondersteuning/begeleiding)?
- welke afspraken dienen wij te maken over het meedragen van de federatiekosten vanuit de parochies, ook wat betreft vergoedingen en onkosten vrijwilligers en vrijgestelden, ...)?
- kan er een gesprek op gang komen dat leidt tot solidariteit tussen rijkere en armere parochies?
- kan dat geld louter op basis van economische/financiële criteria beheerd worden of spelen ook evangelische/ethische/sociale motieven een rol (zie Hand. 4, 34-35)?
- ...

3. Parochies = geloofsgemeenschappen.

Niet tellen (kwantiteit), maar kwaliteit (=> getallen zijn niet normerend).

In een tijd waarin mensen vereenzamen in hun geprivatiseerd geloof en waarin tegelijk een minderend aantal beroepskrachten en vrijwilligers zich aandienen, **is de vitaliteit van de lokale geloofsgemeenschap de voorwaarde om als kerk geloofwaardig te blijven.**

Plaatselijke vitaliteit zet wel aan tot navolging, omdat 'geloof en leven, kerk en wijk, parochie en verenigingsleven, hier vanzelfsprekend bij elkaar komen; en op de schakelmomenten van het bestaan waarden als verbondenheid, samenhang, nabijheid, elkaar dragen, ... extra betekenis geven.

Belangrijk blijft dat onze plaatselijke geloofsgemeenschappen plaatsen zullen zijn waar mensen leren geloven, geloof in zijn volle betekenis :

- geloof in een God die ons draagt tot het einde toe,
- hoop dat God dat alles zal voltooien en ons steeds help zeggen 'en toch',
- liefde en vriendschap met de Andere en de anderen.

In elk geval blijven wij geloven in de plaatselijke parochies, maar met voldoende realisme om te zien wat kan en niet kan.

Tegelijkertijd zeggen wij ook dat, ondanks 'het eigen volk onder de eigen kerktoren eerst'-gevoel en de veel gehoorde (ook bij medewerkers) 'wij hebben toch nog steeds een pastoor'-opmerking, **de evolutie naar federatiewerking even wezenlijk is voor de toekomst van evangelisch leven en kerk ter plaatse!**

Onze Kerk in Brasschaat zal een uitnodigende Kerk zijn, niet opdringend; die vertrekt vanuit de zorg om de mens en deze met veel eerbied tegemoet treedt in een wereld die meer en meer multicultureel en multireligieus wordt en die ons uitnodigt onze eigen identiteit als christenen te bekennen, te leven en voor te leven.

Wij moeten Kerk kunnen beschouwen als een activiteit, iets dat te doen staat, in plaats van als een goed gestructureerde entiteit.

De vraag is dan niet : 'wie of wat is de kerk?' Maar wel : 'waar gebeurt Kerk?'

Centraal staan daarbij niet zozeer de structuren maar wel de gemeenschappen die telkens opnieuw de moed en de hoop hebben om de Kerk als werkzaam teken van God, als sacrament van de wereld, gestalte te geven.

4. Kwetsbare kerk?

Een kwetsbare kerk... of een elitekerk?

- => willen wij gewond blijven rondlopen en/of ons terugplooiën op onszelf?
- => kiezen wij voor de meest kwetsbare parochie?
- => kiezen wij voor de minste mens?

Wij zitten dus met kiespijn ... wij moeten kiezen ... met pijn in het hart.

Wij moeten met z'n allen op zoek om, binnen de mogelijkheden én beperktheden van parochies en federatie, uit te maken : wat nog wel? Wat niet meer? Wat moet? Dat doet pijn. Het lijkt erop dat wij bij dat kiezen alleen maar te verliezen hebben. Dat hoeft echter niet zo te zijn!

Moeten wij dat kiezen niet méér bekijken vanuit :

- voor wie kiezen wij ?
- aan wie verbinden wij het beste van onszelf?

Natuurlijk kiezen wij voor iedereen, of ieder die op onze weg komt, althans in de mate van onze mogelijkheden.

Maar : als wij **kieszen in het spoor van Jezus**, zoals de eerste christenen, dan hebben wij toch een welbepaalde voorkeur waar te maken.

Jezus beleefde in ieder geval Zijn ware diepte vanuit Zijn verbondenheid met de kansarmen, de zoekenden, de 'kleine, kromgebogen' mensen.

God-menselijk was Hij daarin!

Vanuit die keuze bekeek Hij al het overige. Ook zijn Kerk ... en dus ook onze parochies en federatie.

Dus zoals Jezus handelde => **Kerk-zijn, een Samaritaanse en een Profetische Kerk :**

op roepen tot delen/solidariteit met elk-ander en strijden om gerechtigheid binnen de structuren.

Wij moeten onze werking permanent laten bevragen vanuit de leefwereld van de kansarmsten :

- hoe zouden armen en geïsoleerde mensen in nood onze gesprekken, afspraken en besluiten ervaren?
- doen wij hen 'recht aan' door ons werk?
- krijgen zij een kans om te participeren in onze besluitvorming, in onze werkingen, in de door ons aangeboden activiteiten.

De federatie/parochie zou op deze manier weer een stroom-beweging moeten worden waar mensen openlijk uitkomen en opkomen voor de menswaardigheid van medemensen die het meest in hun welzijn bedreigd worden.

5. Van rouw- naar groeiproces!

Gezamenlijke stappen van rouwproces naar groeiproces =>

- = plaatselijke gemeenschap uitdagen om er hun schouders onder te zetten**
- = werk maken van communicatie**

Als wij in ons heimwee naar het verleden blijven hangen,
als wij alle weerstanden naar verandering blijven benoemen, als ...
dan zullen wij 'ter plaatse blijven trappelen.

Daarom moeten wij zonder heimwee en spijt, uittreden uit het vertrouwde; herbronnen;
'in alle openheid en in dialoog' samen zoeken, samen oproepen tot, samen bouwen aan :
een 'in Jezus' voetsporen tredende', toekomstgerichte, levende en levengevende Kerk =>
dienstbaar, solidair, open, mensnabij, warm, ... 'opdat allen leven zouden hebben en wel in volheid.'

Wij veronderstellen echter te veel dat vrijwilligers, laat staan de basis, voldoende oog hebben voor de problemen van onze Kerk ter plaatse; dat zij even ver in hun 'federaal denken' staan als wij zelf. Mensen meenemen maar ook confronteren met : onze noden, onze twijfels, onze zorgen, onze vragen, ... => samen in dialoog zoeken naar antwoorden, samen op weg gaan rekening houdend met ieders ritme, samen ... samen blijven communiceren.

Het is echter zeer belangrijk dat ons 'samen-op-weg-gaan' een intens geloofsgebeuren is en blijft, waarin wij het evangelie in relatie brengen met/leggen op het dagdagelijkse leven ...

Wij zullen dus ook moeten stilstaan bij vragen als :

- welke geloofsgemeenschap willen en kunnen wij zijn?
- waarop kan een plaatselijke samenleving voortaan rekenen als er christenen in haar midden wonen?
- welk gezicht willen wij hebben/uitdragen hier op de plaats waar wij samenwonen met anderen?
- wat is onze inbreng, onze meerwaarde,

=> Wat wij vandaag in praktijk brengen bepaalt onze toekomst!

Wij mogen deze nieuwe structuur er niet stante pede door drukken, maar gefaseerd, rekening houdend met de gevoelens die er leven en met de plaatselijke omstandigheden.

Het is onze uitdaging om dit alles te vertalen naar onze situatie, met onze mogelijkheden; en om onze 'gelovigen' te begeleiden van een rouwproces naar een groeiproces => een nieuwe vorm van 'samen-Kerk-zijn, samen-Kerk-dragen'.

En herwaardering van het plaatselijk 'samen-geloofsgemeenschap-vormen'.

Dit proces zal doorlopend geëvalueerd en bijgestuurd moeten worden.

Tegelijkertijd moeten wij zelf laten zien dat wij er blijven in geloven

=> authentiek-zijn, getuigen, voorleven.

Samen werken wordt dus het motto.

Omdat wij moeten -de situatie vraagt het- maar ook omdat wij ervoor kiezen.

...

6. Werkers in de pastoraal.

Priesters, nu zijn er maar een beperkt aantal,
die zoveel taken in verschillende parochies toebedeeld krijgen,
dat zij enkel het allernoodzakelijkste kunnen doen;
terwijl een **pastor (herder/voorganger/ tochtgenoot/...)** toch meer is dan een 'mislezer'.

Op wie kunnen we rekenen?

Taak van de pastor => taak van de lekengebedsleider, diaken, pcp, priester, ...

**Taak van de federatiepriester : geen sacramentele voyageur =>
maar in equipe met de pastors , elk met zijn sterke kanten.**

De parochie/federatie zal steeds meer en meer gedragen moeten worden door vrijwilligers.

Bovendien lopen deze vrijwilligers niet altijd warm voor verandering en vernieuwing,
terwijl hun steun en inzet toch belangrijk is voor het welslagen voor het hele project.

Maar een heroriëntering is zo goed als onmogelijk als wij niet kunnen steunen op vrijgestelden.

Mensen bemoedigen en bevestigen om met het wezenlijke bezig te zijn
en tegelijkertijd een breuk met het verleden :

- **Het zelfde blijven doen op grotere schaal is geen oplossing.**
- **Ook spelen wij nog te veel 'paniekvoetbal' (= hollen achter de feiten aan en bressen stoppen).**

Wij willen onze parochies en federatie ontplooiën in een zo groot mogelijk **samen gedragen
verantwoordelijkheid van vrijgestelde (pastores) en vrijwillige medewerkers;**
gedragen door de inzet van vele mensen op alle terreinen van haar opdracht.

Dit wil niet zeggen dat pastores een stap achteruit moeten zetten, enkel een kleine stap opzij
zodat de leek/vrijwilliger voldoende ruimte krijgt om in een samen gedragen verantwoordelijkheid
mee te werken in de pastoraal.

Dit vereist ook een aangepaste taakverdeling onder vrijgestelden en vrijwilligers, vrouwen en mannen,
ouderen en jongeren, waarbij voldoende rekening wordt gehouden met ieders talenten en tekorten,
de diversiteit van eenieders beleving, inleving, engagement, ritme, inzet, ...

=> dankzij 'het samenwerken in verscheidenheid' groeien naar meer eenheid

**... en veronderstelt ook een klimaat van duidelijkheid : openheid en luisterbereidheid, loyale
opstelling, nakomen van gemaakte engagementen, goede vergaderstijl, opvolging van gemaakte
afspraken, evaluatie ...**

7. Kerk als herberg!

=> spanning tussen :

- economisch denken
- vruchtbaar denken (op de maat van de ander; zaaien; vraagt vertrouwen (= in relatie gaan staan met, = geloof in); hartelijke kerk; ...)

De wetmatigheden van management en projectontwikkeling kunnen ons zeker helpen om zinvolle stappen naar de toekomst te zetten.

Een evenwichtig omgaan met beschikbare krachten zal noodzakelijk zijn.

Maar federatie betekent niet dat we van 6 parochies één parochie zullen maken.

Bovendien mogen wij de grondslag van een parochie, een christelijke gemeenschap, niet uit het oog verliezen.

Het christendom hanteert andere wetmatigheden dan de economische om gemeenschap te vormen, om toekomst mogelijk te maken.

Het gaat nooit om winst, prestatie en macht; wel om dienstbaarheid, breken en delen

Moeten mensen zich terug naar de kerk verplaatsen zoals vroeger?

Onze optie :

kerk gaat naar de mensen => wij moeten op hun maat, met onze spirit, bij hen aanwezig zijn.

De parochie/federatie van de toekomst zal op meerdere sporen moeten werken :

- Ten eerste moet ze met grote hartelijkheid en zorg de servicepastoraal verzorgen => de mensen van vandaag vragen religieuze rituelen op scharniermomenten in hun leven; daar moeten wij 'hen tegemoetkomend' een antwoord op geven, zonder hen trachten over te halen tot een langer en/of diepgaander engagement.
- Daarnaast moet de parochie/federatie verdieping geven aan wie dat wenst.
- Bovendien schenkt de parochie/federatie momenteel al te veel aandacht aan de liturgie : een goede verzorging van de liturgie is belangrijk, maar men moet sterker op zoek gaan naar een evenwicht tussen liturgie en dienstbaarheid aan mens en samenleving.

=> De identiteit van parochie/federatie omhelst zowel een werking naar binnen als naar buiten.

Plaatselijke gemeenschappen die vanuit een federale structuur met elkaar samenwerken aan :

- een menselijke, solidaire samenleving;
- een heiligende, helende Kerk => die het leven van mensen deelt => door gastvrij en menselijk, door verbonden en solidair, te zijn met 'alle' mensen; door 'levengevend' aanwezig te zijn waar mensen bedreigd worden in hun 'mens-zijn'.
- een milde Kerk die nieuwe wegen durft gaan en samen met mensen zoekt naar een antwoord op vragen die zij nu stellen, in plaats van antwoorden te geven op vragen die zij niet stellen.
- een kerk voor mensen onderweg =>
**Jezus stond niet op het eindpunt van de weg om mensen te ronselen ...
Hij ging met hen de hele weg!**
- een Kerk als herberg, dit is het beeld van de Kerk die staat langs de wegen die mensen gaan ... want God gebeurt in de ontmoeting tussen mensen.